

De impact van de leervergoeding op een uitkering

ODO & ODOS

Zowel bij de overeenkomst van duale opleiding (ODO) als bij de overeenkomst van duale opleiding conform het socialezekerheidsstatuut van leerling in het kader van een alternerende opleiding (ODOS) betaalt de onderneming een leervergoeding aan de cursist (voor meer info kan u de [infociche over de leervergoeding](#) raadplegen). Cursisten uit het volwassenenonderwijs genieten naast de leervergoeding zo mogelijk nog een uitkering. In deze infociche behandelen we de impact die de leervergoeding zou kunnen hebben op bepaalde uitkeringen. Let wel, deze infociche geeft enkel algemene informatie. Voor meer gedetailleerde informatie en voor berekeningen op maat van de concrete situatie waarin de cursist zich bevindt, kan deze zich best wenden tot de dienst die de uitkering betaalt.

WERKZOEKENDE CURSIST

Als uitkeringsgerechtigde werkzoekenden een duale opleiding in het volwassenenonderwijs willen volgen en hun inschakelings-of werkloosheidsuitkering willen behouden, moeten zij eerst een vrijstelling van enkele verplichtingen als werkzoekende (bv.. op zoek gaan naar werk) krijgen van de VDAB (Vlaanderen) of van Actiris (Brussel). Eens ze die vrijstelling bekomen hebben, kunnen ze hun uitkering onbeperkt cumuleren met de leervergoeding.

CURSIST MET EEN LEEFLOON

Het toekennen van een leervergoeding zal een invloed hebben op het leefloon. Het is aan te raden dat de cursisten zich goed informeren bij de maatschappelijk werker van het OCMW (Vlaanderen) of van CPAS (Brussel) om na te gaan of het leefloon gecumuleerd kan worden met de leervergoeding, en of ze in aanmerking komen voor de vrijstelling.

De vrijstelling die toegepast kan worden is de socio-professionele vrijstelling, oftewel de spi-vrijstelling. Afhankelijk van de situatie waarin de cursist zich bevindt zal de maatschappelijk werker nagaan of de gewone spi-vrijstelling, dan wel de spi-vrijstelling voor studenten kan toegepast worden. Deze laatste kan enkel toegekend worden aan cursisten die een aanvraag voor een leefloon gedaan hebben voor hun 25ste verjaardag. De cursisten moeten bovendien ook een GPMI (geïndividualiseerd traject voor maatschappelijke integratie) ondertekenen en de studies moeten ook in aanmerking komen.

De spi-vrijstelling bedraagt €280,31 (bedrag op 1/8/2022). Deze vrijstelling mag toegepast worden op het volledige bedrag van de leervergoeding. De meest recente bedragen vindt u op de [website van de POD MI](#).

Voorbeeld alleenstaande leefloongerechtigde (bedragen geldig op 01/08/2022)

Een alleenstaande cursist wordt voltijds opgeleid. Hij valt in categorie 2 en heeft recht op een leefloon van €1.137,97. De maandelijkse leervergoeding bedraagt €649,94. De meest recente bedragen voor elke categorie en van het jaarlijks bedrag van de categorie vindt u terug op de [website van de POD MI](#).

- 1) $649,94\text{€} - 280,31\text{€} = 369,63\text{€}$ = het maandelijks in aanmerking te nemen bedrag $< 1.137,97\text{€}$

In deze eerste stap moet het bedrag van de spi-vrijstelling afgetrokken worden van het nettobedrag van de leervergoeding. Als het maandelijks in aanmerking te nemen bedrag hoger is dan het leefloon waar de cursist recht op heeft, is er geen recht op een aanvullend leefloon, en is de cumul van de leervergoeding en het leefloon dus niet mogelijk. De cursist heeft dan enkel recht op de leervergoeding. Wanneer het maandelijks in aanmerking te nemen bedrag lager is, zoals in dit voorbeeld, gaat u verder naar stap 2.

- 2) $369,63\text{€} \times 12 = 4.435,56\text{€}$ = jaarlijks in aanmerking te nemen bedrag

Het maandelijks in aanmerking te nemen bedrag wordt vermenigvuldigd met 12 (maanden).

- 3) $13.655,61\text{€} - (4.435,56\text{€} - 250\text{€}) = 9.470,05\text{€}$

Vervolgens wordt het jaarlijks bedrag aan aanvullend leefloon berekend. U trekt van het jaarlijks in aanmerking te nemen bedrag de vrijstelling per categorie af (voor alleenstaanden bedraagt die €250)¹. Het bedrag dat u krijgt wordt vervolgens in mindering gebracht van het jaarlijks bedrag van de categorie.

- 4) $9.470,05\text{€} / 12 = 789,17\text{€}$ aan aanvullend leefloon

In deze laatste stap neemt u het jaarlijks bedrag aan aanvullend leefloon en deelt u dat door 12 (maanden) om zo aan het maandelijks bedrag aan aanvullend leefloon te komen.

De cursist krijgt dus naast de leervergoeding nog een aanvullend leefloon van 789,17€, hetgeen neerkomt op een totaalbedrag van €1.439,11. In dit voorbeeld wordt uitgegaan van een bedrag voor die betrokken maand. Wanneer het bedrag aan inkomsten verandert moet er in principe een nieuwe formele beslissing genomen worden. De cursist neemt hiervoor best contact op met de maatschappelijk werker van het OCMW/CPAS.

¹ Het bedrag van de forfaitaire vrijstelling per jaar wordt bepaald per categorie. Deze bedraagt €155 voor een samenwonende persoon, €250 voor een alleenstaande persoon en €310 voor een persoon met een gezin ten laste (bedragen geldend op 01/08/2022)

CURSIET MET EEN TEGEMOETKOMING VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP

INKOMENSVERVANGENDE TEGEMOETKOMING (IVT)

Personen die omwille van hun handicap niet kunnen werken, of die maximum 1/3 zouden verdienen van wat een gezond persoon verdient op de arbeidsmarkt, hebben onder [bepaalde voorwaarden](#) recht op een IVT.

De leervergoeding heeft een invloed op de IVT, maar de regelgeving voorziet in een beperkte vrijstelling. Voor de berekening van de IVT geldt er een vrijstelling van 50% van de inkomsten van de cursist, zolang het jaarbedrag niet hoger is dan 5.491,04 euro. Wanneer de inkomsten tussen 5.491,04 euro en 8.236,55 euro liggen, dan geldt er ook voor die schijf nog een vrijstelling van 25% (bedragen op 1/5/2022).

Voorbeeld: De cursist ontvangt in 2022 een leervergoeding van 2000 euro. Voor de berekening van de IVT is 50% van dit bedrag vrijgesteld. Er zal 1000 euro (50% van de leervergoeding) van de IVT afgetrokken worden.

INTEGRATIETEGEMOETKOMING (IT)

Personen met een handicap worden soms geconfronteerd met bijkomende kosten om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijke leven. Deze tegemoetkoming is bedoeld als compensatie voor deze kosten. Hier zijn uiteraard wederom [voorwaarden](#) aan verbonden.

De leervergoeding echter, heeft geen invloed op de IT. Het arbeidsinkomen wordt immers vrijgesteld tot een jaarbedrag van 66.857,50 euro (bedrag op 1/5/2022).

CURSISTEN MET EEN ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSUITKERING

Arbeidsongeschikte personen kunnen instappen in een traject van socio-professionele heroriëntering of rehabilitatie. Om hiervoor in aanmerking te komen moet men aan [verschillende voorwaarden](#) voldoen.

Cursisten die zich in deze situatie bevinden en aan alle voorwaarden voldoen kunnen een duale opleiding in het volwassenenonderwijs volgen. Zij zullen hiervoor een leervergoeding krijgen, op voorwaarde dat het traject goedgekeurd wordt door de geneeskundige raad voor invaliditeit. Afhankelijk van de overeenkomst zal de toekenning van een leervergoeding al dan niet een impact hebben op het bedrag van de arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Bij cursisten met een ODOS zal de uitkering verminderd worden met het verschil tussen de tewerkstellingsbreuk van de opleidingsovereenkomst en 20%. Indien het bijvoorbeeld gaat om een voltijdse ODOS, dan wordt de arbeidsongeschiktheidsuitkering verminderd met 80%. Er is immers sprake van 100% tewerkstelling, waarvan 20% vrijgesteld is: dus een vermindering met 80%. De cursist kan in dit geval de volledige leervergoeding combineren met 20% van de arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Cursisten met een ODO zullen tijdens de eerste zes maanden van de overeenkomst een volledige vrijstelling genieten. Er is dan een volledige cumul van de uitkering en de leervergoeding mogelijk. In een volgende fase, die loopt van de eerste dag van de zevende maand tot 31 december van het derde kalenderjaar dat volgt op het kalenderjaar waarin in de opleiding aangevat is, zal er sprake zijn van een

daling met 10%. In principe zouden alle duale opleidingen in het volwassenenonderwijs binnen een periode van 3 jaren moeten eindigen.

